

právo vzítí pozemek ve vlastní užívání a odpírati tedy obnově dalšího pachtu.

Čís. 1655.

Byla-li místní dráha zákonem sprostěna povinnosti opatřiti přejezdy závorami, nemůže jí býti tato povinnost uložena jako opatrnost, věci přiměřená.

(Rozh. ze dne 3. května 1922, Rv II 88/22.)

Při přejezdu trati místní dráhy, nechráněném závorami, byl vlakem zachycen žalobcív povoz a s potahem rozdrčen. Žalobu o náhradu škody proti dráze soudy všech tří stolic zamítly, Nejvyšší soud z těchto

d ů v o d ů:

Těžisko dovolacích vývodů spočívá v tom, že přejezd přes koleje dráhy nebyl opatřen závorami, ač jich za dané situace bylo třeba, by se úrazům předešlo. To byla zajisté chyba, to nelze popírati, ale zodpovědnost spadá na zákon. V § 41 odstavce druhý čís. nař. ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. pro rok 1852 (provozní řád železniční) předepsáno jest jako bezpečnostní zařízení, aby přechody přes dráhu opatřeny byly silnými závorami ve vzdálenosti nejméně 12 stop od středu kolejí. Avšak zákonem ze dne 8. srpna 1910, čís. 149 ř. zák., jímž nahrazeny byly starší zákony obsahující podstatně stejná ustanovení, z nichž nejstarší byl zákon ze dne 17. června 1887, čís. 81 ř. zák. (čl. I.), bylo předepsáno, že u místních drah jest od bezpečnostních opatření, citovaným provozovacím řádem nařízených, potud upustiti, pokud toho zvláštní poměry, najmě stanovená rychlost jízdy, dle uznání ministerstva železnic dopouštějí, že tím však nemá býti zkráceno právo samosprávných korporací, ve vlastním oboru působnosti z ohledu na bezpečnost předpisy vydávati. Že jde o dráhu místní, jest bezesporo, a žalobce připustil výslovně, že při komisionelním řízení nebylo bývalou generální inspekcí rak. drah předepsáno zařízení zvláštních ochranných opatření, a mínil jen, že během času se poměry tak změnily, že v kritické době bylo třeba závor nevyhnutelně. Dle toho jest bezesporo, že bylo od závor upuštěno ve smyslu citovaného zákona, a tím jest žalovaný železniční erár úplně vyviněn. Neboť jsou sice vedle opatrností zákonných ještě t. zv. opatrnosti věci přiměřené t. j. takové, jež sice zákonem předepsány nejsou, jichž však nicméně povaha věci zrovna tak vyžaduje, jako těch, jež výslovně předepsány jsou, a jest proto každý podnikatel po právu povinen dbáti stejně i jich (§§ 335, 336 lit. b) a g) tr. zák., §§ 171, 172 hor. zák., § 2 zák. o silostr. a j. v.), avšak dopouští-li zákon někde, jako tomu zde vskutku jest, aby podnikatel té které zákonné opatrnosti sprostěn byl a sprostění to legálním způsobem t. j. úřadem, v zákoně k tomu povoláním, nastane, nelze mu tuto zákonně slevanou zákonnou opatrnost ukládati jako opatrnost věci přiměřenou, sice by byl právní řád sám s sebou v odporu. Neučiní to které opatření je právem podnikatele, a nemůže ho tedy stihati současně povinnost právu tomu se protivící: učiniti je. Ať tedy bylo závor sebe více k ochraně před úrazem třeba, nezodpovídá za to podnikatel, žalovaný železniční erár. A není to tak kruté, jak se na první pohled zdá. Neboť, nebylo-li závor, jež by, před

příjezdem každého vlaku spuštěny, již samy sebou zaručovaly bezpečnost, byla tím samým dána každému passantu, ať pěšímu nebo povožnímu, výstraha a napomenutí, by se o bezpečnost svou staral sám, tedy prve, než na koleje vstoupí nebo vjede, na obě strany zkoumal, zdali se vlak neblíží, a teprve, když se ubezpečil, že trať je volná, k přechodu nebo přejezdu přikročil. A to každému bylo možno, neboť nikdo nemohl neviděti, že má před sebou dráhu. Odpadá-li však výtka nezřízení závor, zbývá jen případné zavinění zřízců dráhy, za něž by podnikatele bylo možno k zodpovědnosti poháněti jen za podmínek § 1315 obč. zák. Tyto podmínky nejsou už proto dány, ježto žalobce ani netvrdil, že zřízců dráhy, zejména strojvůdce, jemuž žaloba chce přičítati vinu proto, že nejel zmírněnou rychlostí byli nezdatní. Proto jest bezpředmětnou věta, která jediná z celého dovolání k této otázce hledí, že prý o neobyčejné rychlosti vlaku svědčí okolnost, že jeden těžký vůl byl úplně rozdrčen a daleko odvléčen, ačkoliv odvolací soud i tu okolnost z výpovědi strojvůdce vysvětlil v ten rozum, že se tak stalo z jiné příčiny t. j. že lokomotiva i po zastavení vlaku musila 20 m popojet, aby vůl do kol zapletený mohl býti vyproštěn. Odpadá-li však odpovědnost žalovaného eráru za úraz, z něhož žalováno, jest docela zbytečno zabývat se otázkou, nižšími stolicemi a následkem toho i dovoláním podrobně rozbíranou, zdali vozka sám úraz zavinil, neboť ať jej zavinil nebo ne a úraz přičísti by bylo jen náhodě, nemá to na rozhodnutí věci vlivu, a jest bezpředmětno vše, co tu dovolání uplatňuje jako odpor se spisy, že soud odvolací vycházel ze skutečností, jež zjištěny nebyly.

Čís. 1656.

Odkázání-li zákonní dědicové vůči dědicům ze závěti na pořad práva, jest vítězným provedením sporu jedním z nich urovnána cesta pro posloupnost ze zákona na prospěch všech.

Otálení s podáním přihlášky k pozůstalosti nemá v zápětí ztrátu práva dědicového.

(Rozh. ze dne 9. května 1922, R I 239/22.)

Pozůstalostní soud rozhodl, že Františku D-ovi, Josefu D-ovi, Janě V-ové, Janu H-ovi a nezl. Karlu D-ovi přísluší dědicke nároky k pozůstalosti Karla D-a. Důvody: Františku D-ovi a Josefu D-ovi odpírání se účastenství na pozůstalostním řízení z důvodů, že prý nepodali žaloby na neplatnost závěti, jak jim usnesením ze 7. května 1919 uloženo bylo. Leč námitky ty jsou bezdůvodné. Dědicové tito byli by vyloučeni z účasti na projednání pozůstalosti jen tehdy, kdyby závěť byla platnou a pozůstalost se dle ní projednávala, nikoli však i tehdy, když závěť k žalobě jiného spoludědice byla prohlášena neplatnou a pozůstalost dle zákona se projednává (§ 125 nesp. řiz. a contrario). Rovněž bezdůvodným jest odpírání účastenství na pozůstalostním řízení Janě V-ové, Janu H-ovi a nezl. Karlu D-ovi proto, že prý, ač již byli vyzváni a k projednání oběsláni, přihlášky dědicke nepodali a nemohou již přihlášky dědicke podávati a na řízení pozůstalostním se účastniti. Názor tento jest neudržitelným vzhledem k ustanovení § 128 nesp. řiz. Pokud není řízení pozůstalostní skončeno, což se stane teprve odevzdáním pozůstalosti, mohou dědicové přihlášku podati. Liknavost jejich má pouze za následek vyloučení ze